

Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Obor Textilní výtvarnictví

Čj. 301/2025/SŠ

1. Úvodní identifikační údaje

Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara, Vídeňská 756/28, Praha 4 - Krč, 142 00

Zřizovatel: Hlavní město Praha

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – Textilní výtvarnictví

Kód a název oboru vzdělávání: 82 – 41 – M / 14 Textilní výtvarnictví

Střední vzdělání s maturitou

Délka studia: čtyřleté

Forma studia: denní

ŠVP platný od: 1. 9. 2025

2. Profil absolventa

2.1 Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolvent oboru Textilní výtvarnictví je na základě získaného odborného vzdělání připraven k širokému spektru činností odpovídajících oblasti užité výtvarné tvorby. Těžištěm jeho uplatnění je navrhování a následná realizace produktů rukodělné uměleckořemeslné výroby, a to hlavně v oboru šité textilní hračky, košíkářství a tkaní.

Design i výrobu drobných dekorativních i užitých předmětů z textilních a přírodních materiálů může absolvent vykonávat samostatně nebo v designérských ateliérech a vzorovacích dílnách firem zabývajících se příslušnou produkcí.

Ke zmíněným činnostem je absolvent vybaven konkrétními řemeslnými a technologickými znalostmi a dovednostmi. Šíře jeho obecného vzdělání a způsob myšlení a jednání (viz výčet kompetencí), ke kterému byl veden, mu otevírá možnost vstoupit i do oborů práce více či méně příbuzných.

Navíc absolvent splňuje všechny požadavky k tomu, aby se ucházel o další studium na vyšší či vysoké škole podobného zaměření a doplnil si vzdělání např. tak, aby se mohl uplatnit jako lektor řemesel, která ovládá, apod.

2.2 Výčet kompetencí

Absolvent je vybaven těmito kompetencemi:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání
- chápe nutnost stále korigovat a doplňovat své znalosti i dovednosti (odborné, jazykové...)
- chápe kvalitu a vysokou úroveň řemeslného zpracování produktu jako důležitou hodnotu a významný nástroj konkurenceschopnosti
- efektivně a odpovědně organizuje práci vzhledem ke stanoveným termínům
- realisticky hodnotí vlastní odborné i fyzické možnosti
- aktivně se zajímá o nové trendy a tendence ve svém oboru
- je schopen pružně reagovat na měnící se požadavky trhu práce
- využívá nejrozličnější informační a inspirační zdroje, efektivně vyhledává, třídí, ověřuje a zpracovává informace, vytváří si vlastní úsudek nezkrácený předsudky ani manipulací
- asertivně obhájí svá stanoviska na základě vhodné a podložené argumentace
- má odpovědný vztah ke svému zdraví a bezpečnosti, k bezpečnosti druhých i k životnímu prostředí obecně
- je tolerantní, empatický a je schopen předcházet konfliktům a nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnosti druhých lidí včetně jejich případných kulturních specifik
- využívá při své práci znalosti o historickém vývoji a současných trendech výtvarné kultury
- uplatňuje vlastní výtvarný názor, výtvarně vnímá, myslí a samostatně se vyjadřuje, hledá a využívá inspirační zdroje

- ve volné tvorbě i při navrhování používá celou škálu výtvarných pomůcek a materiálů
- ovládá studijní kresbu a malbu
- ovládá postupy stylizace a abstrakce a možnosti posunu reálných tvarů
- využívá variační principy
- zná možnosti ornamentu a opakujícího se vzoru, navrhuje raport pro textilní tisk
- navrhuje a zhotovuje hračky různých funkcí pro různé věkové skupiny
- navrhuje a vyrábí drobné dekorační i praktické doplňky (např. tašky, kapsáře, polštáře, šperky, nášivky)
- tvoří návrhy pro tkalcovské techniky (snovaný vzor, vazební vzorování)
- tvoří návrhy unikátních výrobků i návrhy pro manufakturní nebo průmyslovou výrobu
- vhodným způsobem prezentuje navrhované řešení zadaného úkolu, profesionálně vystupuje
- orientuje se v textilních materiálech a při vlastní práci je schopen vhodného výběru materiálu vzhledem k technice zpracování i vzhledem k nárokům na odolnost a údržbu výrobku; posoudí vhodnost kombinace různých materiálů
- šije na různých typech šicích strojů; samostatně vybírá vhodný stroj pro zpracování konkrétního materiálu konkrétní technikou; pracuje se stroji i ostatním zařízením šicích dílen v souladu s bezpečností práce
- pracuje se širokým rejstříkem textilních dekoračních technik (škála vyšívacích stehů, textilní aplikace, batika)
- samostatně připravuje jednoduché střihy
- tká na čtyřlístových stavech, stuhových stávcích, vertikálním kobercovém stavu
- připravuje materiál ke tkaní (barvení, snování, navádění osnovy)
- pracuje se základními i odvozenými čtyřnitými vazbami
- používá a dodržuje tradiční řemeslné postupy košíkářské výroby
- samostatně plete různé galanterní a užitkové košíkářské výrobky z různých materiálů
- je schopen samostatné práce ve vrbovně; sklízí a upravuje proutí na pletení
- dbá o bezpečnost a zdravotní nezávadnost realizovaných výrobků
- čte, používá a vyhotovuje odpovídající technickou dokumentaci (střihy, technické vzornice pro tkaní)
- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;

- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

2.3 Způsob ukončení dosaženého vzdělání

Studium je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou o ukončování studia ve středních školách. Stupeň dosaženého vzdělání je střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou.

Společná část maturitní zkoušky:

Povinné předměty:

- Český jazyk
- Cizí jazyk – Anglický jazyk/Německý jazyk

Profilová část maturitní zkoušky:

Povinné předměty

- Navrhování – zkouška se skládá z návrhové části a praktické části
- Dějiny výtvarné kultury
- Technologie

Nepovinné předměty:

- Informační a komunikační technologie
- Občanská výchova

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Popis celkového pojetí vzdělávání

Škola vychovává absolventy se všeobecným i odborným vzděláním. Vedle výchovně vzdělávacího procesu škola věnuje pozornost komplexnímu působení na osobnost žáka, na jeho schopnost stanovit si hodnotový žebříček, rozvíjet osobní záliby, kulturní a sportovní činnost. Do výchovného plánu školy jsou zařazena témata protidrogová, environmentální vzdělávání, sexuální výchova, škodlivost xenofobie a rasismu, psychologie a umění studovat, mravní výchova, komunikace, kulturní a estetická výchova. Učitelé si zařazují témata do svých plánů podle své úvahy a podle věku a zájmu žáků.

Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara vzdělává podle ŠVP především žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. ŠVP v teoretickém vyučování povede ke znalostem a dovednostem (klíčové a odborné kompetence), které se maximálně uplatňují v praktickém životě.

Praktická výuka bude orientována především na ovládání řemesla.

Pojetí výuky by mělo směřovat k větší univerzálnosti, flexibilitě, kreativitě, reflexi, modifikaci a aplikaci vzdělávacích strategií se zřetelem k principům celoživotního učení minimalizujícím rizika na trhu práce. Edukace podle ŠVP klade velký důraz nejen na kvalitu řemeslné práce, ale i na obecnou vzdělanost.

Projektování praktického vyučování by mělo ještě více respektovat provázanost a aplikaci odborných předmětů na konkrétní úkol z praxe a propojení s reálným životem.

Zvýšený důraz bude kladen i na motivační činitele (např. větší veřejné prezentování prací žáků či uplatňování projektové metody výuky).

Průřezové téma Člověk a životní prostředí se nejvíce promítne do celkového provozu školy (třídění komunálního odpadu, šetrné zacházení s energiemi a materiálem při odborném výcviku, péče žáků o zeleň a okolí školy). Environmentální výchova a vzdělávání má úzkou vazbu nejen na odborné předměty, ale stává se rovněž nedílnou součástí sportovně turistických kurzů a školních výletů (např. návštěva informačních středisek národních parků).

Průřezové téma Člověk v demokratické společnosti je naplňováno zejména integrací běžných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále je realizováno v rámci společenskovedního vzdělávání. Je koncepčně naplňováno ve všech vzdělávacích aktivitách. Průřezové téma Člověk ve světě práce je realizováno zejména formou odborného výcviku a odborné praxe.

3.2 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je prioritou Střední školy a Mateřské školy Aloyse Klara.

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na vzdělávání na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona (ŠZ) Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb,
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob^{11a)}, Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- využití asistenta pedagoga,
- využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočníka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených.

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola nebo školské zařízení žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP a IVP zpracovává škola.

3.3 Organizace výuky

Základním schématem organizace výuky je rozdělení předmětů do teoretického a praktického vyučování. Teoretické vyučování směřuje k obecné vzdělanosti a rozvoji klíčových kompetencí. Těžištěm praktického vyučování je odborný výcvik s návazností na odborné předměty, které vedou k rozvoji odborných kompetencí, tedy k zvládnutí řemesla. V rozvrhu se činnosti střídají tak, aby bylo dosaženo maximální efektivity vzdělávacího procesu. Praktické a teoretické vyučování je realizováno během týdne, praktické vyučování je v rozvrhu řešeno jako vícehodinový blok. Nedílnou součástí praktického vyučování je odborná praxe, která je individuálně organizovaná žáky. O průběhu praxe si žáci vedou podrobné záznamy. Zde dokumentují průběh praxe, výčet vlastních činností, zápisy z měření (výpočty, náčrtky atd.). Na základě těchto záznamů žáci vypracují podrobnou zprávu a odevzdají v elektronické podobě do sedmi dnů po ukončení praxe. Výsledky praxe jsou hodnoceny v rámci odborných předmětů.

3.4 Způsob hodnocení žáků

Pravidla hodnocení vychází ze školského zákona. Při hodnocení žáka se přihlíží k jeho možnostem, schopnostem a zdravotnímu oslabení nebo znevýhodnění. Žáci jsou hodnoceni způsobem vedoucím k dosažení výukových cílů, motivaci, rozvoji a podpoře vzdělávání. V oblastech výuky jsou hodnoceny výsledky relevantní pro daný typ předmětu.

Kritéria pro hodnocení

Stupeň 1 – výborný

- žák samostatně řeší teoretické i praktické úkoly správně, uceleně a přesně, pouze s ojedinělými chybami
- žák myslí logicky správně
- žák po konzultaci s učitelem chápe chyby, samostatně je opraví a neopakuje
- ústní a písemný projev žáka je zpravidla správný, výstižný a kreativní
- žák po předběžném návodu učitele samostatně pracuje
- žák o učivo aktivně projevuje zájem, má k učivu pozitivní vztah, projevuje tvořivý přístup při řešení úkolů
- žák umí pracovat samostatně, vyhledávat, studovat a interpretovat vhodné texty
- žák má vždy potřebné učební pomůcky a plní zadanou domácí přípravu
- žák při odborném výcviku a odborných předmětech udržuje své pracoviště v čistotě a pořádku, neplýtvá materiálem a správně s ním zachází
- technické provedení práce žáka je bez chyb a nedostatků
- žák samostatně uplatňuje pracovní návyky, plně a bez pobízení využívá pracovní čas

Stupeň 2 – chvalitebný

- žák používá při řešení teoretických i praktických úkolů osvojené poznatky a dovednosti s menšími chybami
- žák uplatňuje v myšlení logiku a tvořivost

- žák po konzultaci s učitelem chápe chyby, podle návodu je opraví a neopakuje
- ústní a písemný projev žáka má drobné nedostatky ve správnosti a přesnosti
- žák po předběžném návodu učitele pracuje s menšími obtížemi samostatně
- žák s menší pomocí vyhledává, studuje, zpracovává a interpretuje vhodné texty
- žák o učivo projevuje zájem, drobné nedostatky se snaží vyvážit zvýšenou aktivitou
- žák má potřebné učební pomůcky a plní zadanou domácí přípravu
- žák při odborném výcviku udržuje své pracoviště s menšími nedostatky v čistotě a pořádku, snaží se neplýtvat materiálem a správně s ním zachází
- technické provedení práce žáka má drobné nedostatky, které nenarušují celek
- žák má pracovní návyky a s menšími výkyvy je uplatňuje, pracovní čas využívá s menšími výkyvy

Stupeň 3 – dobrý

- žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků dílčí mezery
- žák si po konzultaci s učitelem uvědomuje chyby a dokáže je opravit
- ústní a písemný projev žáka je nepřesný a neucelený
- v logice se vyskytují chyby, myšlení je málo tvořivé
- žák plní úkoly s občasným dohledem učitele
- žák o učivo projevuje zájem, je aktivní
- žák má potřebné učební pomůcky a plní domácí přípravu
- žák je schopen dle návodu učitele samostatně studovat
- žák má při odborném výcviku problémy s udržováním svého pracoviště v čistotě a pořádku, musí být učitelem upozorňován na to, aby neplýtvat materiálem a správně s ním zacházel
- technické provedení práce žáka je s chybami, které narušují celek, žák umí podle návodu učitele chyby opravit
- žák prokazuje pracovní návyky, jeho výkon kolísá, pracuje s nepřesnostmi

Stupeň 4 - dostatečný

- žák má v přesnosti a úplnosti požadovaných poznatků mezery
- v práci žáka se objevují časté chyby, některé žák po opakovaných konzultacích s učitelem již neopakuje
- žák dokáže použít své dovednosti a vědomosti omezeně a jen za pomoci učitele
- ústní a písemný projev žáka je nerozvinutý a nepřesný
- žák při školní práci potřebuje častou podporu a dohled učitele, při samostatném studiu má velké obtíže
- žák je málo aktivní, neprojevuje o učivo přílišný zájem
- žák nemívá učební pomůcky na výuku a domácí přípravu plní se závažnými nedostatky
- žák při odborném výcviku neudržuje své pracoviště v čistotě a pořádku, musí být pod trvalým dohledem učitele, aby neplýtvat materiálem a správně s ním zacházel
- technické provedení práce žáka je nedbalé a s chybami, které narušují celek, žák má potíže s opravením chyb za asistence učitele
- žák pracuje nesoustavně, má nedostatečně osvojené pracovní návyky, k práci musí být neustále pobízen a veden učitelem

Stupeň 5 – nedostatečný

- Žák si předepsané učivo neosvojil v požadovaném rozsahu
- Žák své dovednosti a vědomosti nedokáže samostatně použít
- samostatný ústní a písemný projev žáka je nevyhovující a nedostatečný
- Žák nemá o učivo dostatečný zájem, k výuce se staví pasivně
- Žák nemá potřebné učební pomůcky a neplní zadanou domácí přípravu
- Žák při odborném výcviku neudrží a nemá zájem udržovat své pracoviště v čistotě a pořádku, vědomě plýtvá materiálem nebo ho nesprávným zacházením znehodnocuje
- technické provedení práce žáka je nedbalé, s chybami nebo žák práci vůbec nedokončí, neumí nebo nemá zájem chyby odstranit ani s asistencí učitele
- Žák nemá pracovní návyky, nepracuje a nemá snahu pracovat

nehodnocen

- Žák byl nepřítomen ve vyučování více než 150 hodin za školní pololetí nebo v některém předmětu byl nepřítomen více než polovinu odučených hodin a samostatně si nedoplnil zameškané učivo a nedomluvil si s vyučujícími přezkoušení ze zameškaného učiva
- Žák nesplnil podmínky nařízeného klasifikačního přezkoušení
- Žáka nelze hodnotit ani v náhradním termínu, který určila ředitelka školy
- celkové hodnocení žáka na vysvědčení prospěl s vyznamenáním, prospěl, neprospěl, nehodnocen

3.5 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

BOZP se řídí Metodickým pokynem k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy z 22. prosince 2005.

Při stanovení konkrétních opatření péče o bezpečnost a ochranu zdraví žáků vychází škola z vyhledávání, posuzování a zhodnocení rizik spojených s činnostmi a prostředím v celém režimu žáka ve škole v rámci výchovného a vzdělávacího působení. Bere v úvahu možné ohrožení žáků při výuce jednotlivých předmětů, při přesunech žáků v obci v rámci školního vyučování a při účasti školy na různých akcích pořádaných ve škole i mimo školu. Přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti, zdravotnímu stavu a ukázněnosti.

Škola podle školního vzdělávacího programu seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby bylo dosaženo klíčových kompetencí vztahujících se k ochraně zdraví žáků a jejich bezpečnosti.

3.6 Podmínky pro přijímání ke vzdělání

Kritéria přijímacího řízení jsou stanovena v souladu se školským zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky o přijímacím řízení č. 353/2016 ve znění pozdějších předpisů.

Uchazeči přijímání v rámci stanovené kvóty dle celkového pořadí, které je sestaveno na základě výsledku talentové zkoušky, na základě průměrů prospěchu na základní škole za obě pololetí 7. ročníku a z obě pololetí 8. ročníku a na základě speciálních vzdělávacích potřeb. Při rovnosti celkových bodů rozhoduje bodové ohodnocení talentové zkoušky. Podmínkou přijetí je, že je uchazeč žákem 9. ročníku nebo ho úspěšně absolvoval, že doložil Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami z pedagogicko psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra, se stanoveným identifikátorem znevýhodnění a minimálně 2. stupněm podpůrných opatření.

Nezbytným předpokladem pro přijetí ke vzdělávání a zvládnutí požadavků na odborné přípravy je splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o vzdělávání na střední škole. Požadavky na zdravotní způsobilost uchazečů o vzdělávání na střední škole jsou stanoveny v příloze k Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Zdravotní způsobilost uchazeči na přihlášce potvrzuje ošetřující lékař.

4. Učební plán

4.1 Tabulka

Viz kapitola 5. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP - část ŠVP

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Teoretické vyučování je doplněno praxí, která se realizuje buď jednorázově 1 - 2 týdny během roku, nebo pravidelně jeden den v týdnu.

Čalounická výroba se realizuje v 4 - 6 hodinových blocích během týdne

Praktická cvičení a odborný výcvik propojují teoretickou přípravu a praxi.

Realizují se vždy v odborné učebně.

Součástí teoretických předmětů je projektové vyučování.

4.3 Přehled využití týdnů ve školním roce

Ročník	1	2	3	4
Vyučování podle rozpisu učiva	34	34	34	27
Lyžařský výcvikový kurz	1	0	0	0
Sportovní kurz	0	0	1	0
Adaptační kurz	1	0	0	0
Odborná praxe	0	0	0	2
Maturitní zkouška	0	0	0	3
Časová rezerva	4	6	5	2
Celkem	40	40	40	34

5. Přehled rozpracování obsahu vzdělávání RVP do ŠVP

RVP		ŠVP						
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Min. poč. vyučov. hodin	povinné vyučovací předměty						
			zkratka	1.	2.	3.	4.	Celkem
Český jazyk	5	Český jazyk a literatura	ČJl	2	2	2	2	8
Estetické vzdělávání	5			2	2	2	3	9
Cizí jazyky	10	Cizí jazyk (angl. - něm.)	Aj/Nj	4	4	4	4	16
Společenskovědní vzdělávání	5	Občanská výchova	Ov	0	1	1	1	3
		Dějepis	D	1	2	1	0	4
		Společensko vědní seminář	Sps	0	0	0	0	0
Přírodovědné vzdělávání	4	Fyzika	F	0	0	0,5	1	1,5
		Chemie	Ch	0	1	0,5	0	1,5
		Enviromentální výchova	Ev	1	0	0	0	1
Matematické vzdělávání	4	Matematika	M	2	1	1	0	4
Vzdělávání pro zdraví	8	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	8
Vzdělávání v IKT	4	IKT	IKT	1	1	1	1	1
		Počítačová grafika	Pg	0	2	0	0	4
Ekonomické vzdělávání	3	Ekonomika	Ek	0	0	2	1	3
Umělecko-historická a výtvarná příprava	18	Dějiny výtvarné kultury	Dvk	3	3	3	3	12
		Výtvarná příprava	Vpř	4	4	0	0	8
		Figurální kresba	Fgk	3	3	0	0	6
Technologická a technická příprava	8	Technologie	Te	2	2	2	2	8
		Technická dokumentace	Td	1	1	1	1	4

Návrhová tvorba a realizace v materiálu	28	Navrhování	Na	0	0	4	4	8
		Textilní hračka	Th	5	5	5	5	20
		Košíkářská výroba	Kov	2	2	0	0	4
		Tkaní	Tk	0	2	2	2	6
		Vyšívání	Vyš	2	0	0	2	4
CELKEM	102			37	39	34	36	146
Disponibilní hodiny	46							
Odborná praxe	2 týdny	ve 4.roč.					2	
Kurzy	2 týdny	Sportovní turistický kurz			x	x		

6. Učební osnova (viz příloha)

6.1 Obecný cíl vyučovacího předmětu

6.2 Charakteristika učiva

6.3 Cíle vzdělávání v oblasti citů, postojů, hodnot a preferencí

6.4 Pojetí výuky

6.5 Hodnocení výsledků žáků

6.6 Popis přínosu předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

6.7 Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

7. Personální a materiální zabezpečení vzdělávání

7.1 Personální zajištění výuky

Praktická a teoretická výuka je zajištěna kvalifikovanými odborníky s praxí v jednotlivých oborech a pedagogické činnosti. Ve Střední škole Aloyse Klara působí přibližně 60 pedagogů (učitelé, vychovatelé) s vyváženým zastoupením mužů a žen. Průměrný věk pedagogů je pod 50 let. Ve výuce dále mohou působit asistenti pedagoga, mohou to být např. tlumočníci do znakového jazyka nebo asistenti pro žáky s vysokým stupněm postižení.

Na škole dále působí kariérní a výchovný poradce, školní psycholog, preventista sociálně-patologických jevů a speciální pedagog.

7.2 Materiální zajištění výuky

Střední škola vzdělává žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Budova školy se nachází na zatravněném pozemku se zelení, kde se mimo odpočinkové zahrady nachází víceúčelová sportovní hala a nově vybudované sportoviště, které se skládá z běžecké dráhy 100 m, sektoru pro skok daleký, sektoru pro vrh koulí, dále ze dvou beachvolejbalových kurtů a víceúčelového hřiště (malá kopaná, dva tenisové kurty, volejbalové a nohejbalové hřiště). V budově jsou umístěny učebny odborného výcviku, odborné a teoretické učebny, malá tělocvična a posilovna, školní jídelna, internát, hudebna.

Teoretická výuka je realizována v dobře osvětlených učebnách za použití moderních pomůcek (2 učebny informačních technologií, několik interaktivních tabulí, dataprojektory, audiovizuální technika). Výuka žáků se smyslovým postižením je zajištěna kompenzačními pomůckami - hlasový výstup NTB, braillovská tiskárna, braillovský řádek, televizní lupa, zvětšovací program. Výuka odborných (praktických) předmětů je zajištěna v plně vybavených dílnách. Stroje a vybavení dílen je průběžně doplňováno a inovováno podle aktuální situace v příslušném oboru. Do vybavení dílen a učeben odborných předmětů je systematicky instalováno vybavení zvyšující kvalitu vzdělávání a rozšiřující kompetence absolventů.

Na zahradě jsou vybudovány dvě venkovní učebny, okrasná odpočinková aromatická zahrada. Materiálně technické podmínky pro výuku, stravování i ubytování žáků jsou na velmi dobré úrovni a jsou stále průběžně zlepšovány. Ve školní jídelně se používá automatický výdejní systém, žáci i zaměstnanci mají možnost výběru ze tří jídel, z toho je jedno vždy zeleninové.

Škola je bezbariérová, bezbariérový přístup zajišťuje výtah a plošiny. Disponujeme dvěma manipulačními plošinami pro vozíčkáře, které jsou potřebné např. pro přesun z vozíku na toaletu, případně na židli, křeslo, postel. V budově školy je instalován EZS (elektronický zabezpečovací systém) EPS (elektronická požární signalizace) a nouzové osvětlení. V budově školy je evakuační výtah.

8. Spolupráce se sociálními partnery při realizaci ŠVP

Hlavní důraz při vzdělávání v oboru Textilní výtvarnictví je kladen na samostatnou návrhářskou tvorbu a následnou realizaci vlastních návrhů. Dovednosti a schopnosti s tím spojené může absolvent uplatnit dvěma způsoby: jako skutečně samostatný designér dekorativních i funkčních předmětů, který tyto předměty buď vlastnoručně vyrábí, nebo jejich výrobu zadává a nabízí je k prodeji (opět buď samostatně, nebo prostřednictvím specializovaných prodejen), nebo jako návrhář konkrétní firmy, manufaktury či dílny.

Podle průzkumu však většina firem pro pozici samostatného textilního návrháře vyžaduje vyšší odborné vzdělání nebo odpovídající bakalářský program. Pro pracovní pozice odpovídající řemeslům, se kterými se žáci na naší škole seznamují, je zase vyžadována vyšší odbornost, než může naše škola nabídnout – takže i pro žáky, které by zaujala profese např. tkalcovská, je nutné, aby své zkušenosti doplnili ještě následným studiem a praxí.

Z těchto důvodů je naší preferencí připravovat žáky tak, aby získali široký základ schopností, znalostí a dovedností v oblasti užité výtvarné tvorby, použitelný v různých příbuzných oborech, aby reflektovali lépe své vlastní touhy i předpoklady a aby byli schopni přesnějšího zacílení a výběru školy, na které mohou své vzdělání efektivně dokončit.

Z tohoto shrnutí vyplývá, že své sociální partnery naše škola hledá mezi textilními firmami, manufakturami a dílnami, specializovanými prodejci originálního designu a vyššími školami podobného zaměření. Za sociální partnery považujeme i veřejné instituce, jejichž služeb využíváme při vzdělávání a výchově našich žáků – především galerie a muzea.

Asi nejužší spolupráci v rámci tohoto oboru naše škola navázala s Uměleckou tkalcovnou Strmilov. Tato firma zajistila většinu vybavení školní tkalcovské dílny, zprostředkovává i nákup některých materiálů (kordonet) a poskytuje nám možnost exkurzí do provozu vlastní tkalcovny.

Exkurze jsou nejvyužívanější formou sociální spolupráce vůbec. Pomáhají žákům v samotném studiu i v orientaci ve světě textilního řemesla a průmyslu – žáci lépe pochopí různé technologické procesy a získávají přehled o možnostech výroby konkrétními průmyslovými či řemeslnými technologiemi, přehled o variabilitě textilu v jeho podobě i funkci.

Mezi firmy, které se žáky navštěvujeme, patří např. Žakárové tkalcovny Kolovrat v Chýnově, pletárny Skuteč, Moravská gobelínová manufaktura ve Valašském Meziříčí a již zmíněná Umělecká tkalcovna Strmilov.

Některé z firem naší školy umožňují i zvýhodněný nákup materiálu; určitý materiál – pro firmy odpadový, pro nás však cenný – získáváme díky nim zdarma.

(Sociální partneři z řad specializovaných prodejců našim žákům mohou nabídnout většinou komisi prodeje jejich výrobků. Podmínkou je originalita a vysoká úroveň zpracování. Přínosem této spolupráce pro žáky je konfrontace s reálnými zákazníky i s vlastní konkurencí – s výrobky autorů, kteří se originální tvorbou živí. Navíc pokud je žák schopen v tomto prostředí uspět, získá cenné kontakty, a tím i dobrou startovní pozici do budoucna.

Škola během roku pořádá drobné prodejní akce a také se účastní trhů organizovaných jinými subjekty (Konzervatoř Jana Deyla). Patříme mezi školy pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, a proto udržujeme kontakty se zařízeními podobného druhu.

9. Průřezová témata

Člověk a digitální svět

Charakteristika tématu

Digitální technologie přinášejí vzdělávání řadu nových příležitostí. Schopnost bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívat digitální technologie pro učení, vzdělávání se a zvyšování vlastní kvalifikace, stejně jako při práci, občanských aktivitách i ve volném čase je jedna z klíčových kompetencí a je nezbytná pro schopnost celoživotního učení i zapojení absolventů do společenského a pracovního života. Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Přínos tématu k naplňování cílů rámcového vzdělávacího programu

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky digitálními kompetencemi, ty mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula. Digitální kompetence chápeme jako průřezové klíčové kompetence, tj. kompetence, bez kterých není možné u žáků plnohodnotně rozvíjet další klíčové kompetence. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrozličnějších činnostech, při řešení nejrozličnějších problémů.

- V jazykovém vzdělávání a komunikaci jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli schopni využít digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci způsobem vhodným pro danou (komunikační) situaci a s ohledem na zamýšleného příjemce.
- Ve společenskovedním vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby vnímali postavení, roli či vliv digitálních technologií a práci s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu.
- V přírodovědném vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby pracovali s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech a jejich prezentaci, při zpracování a vyhodnocování získaných údajů, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací.
- Matematické vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pracovali s digitálními technologiemi při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při práci s matematickým modelem a při vyhodnocování a interpretaci výsledku řešení vzhledem k realitě, při řešení problémů, včetně diskuse a prezentace výsledků těchto řešení.
- V estetickém vzdělávání jsou žáci vedeni zejména k tomu, aby byli při tvořivých činnostech schopni využít potenciál, který nabízejí digitální média, a aby při digitální tvorbě a posuzování výsledků této tvorby uplatňovali estetická kritéria.
- Oblast vzdělávání pro zdraví vybaví žáky také znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost při používání digitálních technologií.
- Informatické vzdělávání vede žáky k hlubšímu porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie, a k rozvoji informatického myšlení žáků, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.
- V ekonomickém vzdělávání jsou žáci vedeni k tomu, aby využívali vhodné nástroje pro výpočty ekonomických údajů (mzdy, RPSN aj.), pro jejich zobrazování (trendy nabídky a poptávky, podnikatelský záměr, rozpočet apod.) a aby používali dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem.
- V odborné oblasti jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání digitálních nástrojů potřebných nebo vhodných pro odborné činnosti.

Obsah tématu a jeho realizace

Digitální kompetence, ke kterým jsou žáci vedeni, jsou v dnešní době nezbytné pro zaměstnatelnost, osobní naplnění a zdraví, aktivní a odpovědné občanství i sociální začlenění každého žáka.

Žáci jsou vedeni zejména k tomu, aby:

- vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- kriticky posuzovali vývoj technologií a jeho vliv na různé aspekty života člověka, společnosti a životní prostředí; zvažovali příležitosti a rizika a snažili se rizika minimalizovat;
- běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- využívali digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji; budovali si osobní vzdělávací prostředí; byli schopni rozpoznat, kdy je třeba vlastní digitální kompetence zdokonalit nebo aktualizovat, orientovali se v aktuálním dění v oblasti kybernetické bezpečnosti; byli schopni podpořit ostatní v rozvoji jejich digitálních kompetencí a předat základní bezpečnostní rady a doporučení;
- s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytvářeli a spravovali své digitální identity; aktivně pečovali o svou digitální stopu, ať už ji vytvářejí sami, nebo někdo jiný;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby;
- při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami;
- znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých¹ a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti;
- při interakcích v digitálním prostředí respektovali pravidla chování a jednali eticky, respektovali kulturní rozmanitost; aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě; s daty získanými prostřednictvím různých nástrojů a služeb, v různém digitálním prostředí pracovali s ohledem na dobrou pověst svou i ostatních;
- navrhovali taková (bezpečná) řešení prostřednictvím digitálních technologií, která jim pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázali druhým poradit s vyřešením technických problémů;
- vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků a vytvářeli a upravovali vlastní digitální obsah v různých formátech; měnili, vylepšovali a zdokonalovali obsah stávajících děl s cílem vytvořit nový, originální a relevantní obsah;
- získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí; při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost;
- přizpůsobovali organizaci a uchování dat, informací a obsahu danému prostředí a účelu;
- komunikovali prostřednictvím různých digitálních technologií a přizpůsobovali prostředky komunikace danému kontextu;
- sdíleli prostřednictvím digitálních technologií data, informace a obsah s ostatními; používali digitální technologie pro spolupráci a společné vytváření zdrojů a znalostí.

¹ Viz § 66, odst. 6 zákona č. 110/2019 Sb., zákon o zpracování osobních údajů

Průřezové téma je vhodné rozpracovat ve školním vzdělávacím programu v co nejúžší vazbě na činnosti a témata v jednotlivých vyučovacích předmětech všeobecně vzdělávací i odborné složky vzdělávání. Základem je reagovat na změny ve společnosti, v profesních požadavcích a v pracovním prostředí způsobené rozvojem digitálních technologií a poskytnout žákům dostatek příležitostí, situací a kontextů, ve kterých se budou učit bezpečně a efektivně využívat různé digitální technologie.

Využívání ICT ve vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním je nutné přizpůsobit individuálním potřebám žáka, a to jak ve smyslu druhu nebo typu používaných produktů, tak rozsahu jejich uplatňování. Při posuzování těchto hledisek je nutné mj. vycházet z toho, jaké podpůrné nebo kompenzační technologie a produkty žák v průběhu předchozího vzdělávání využíval, na jaké úrovni je využívá a do jaké míry lze toto využívání dále zdokonalovat, aby co nejlépe reflektovaly individuální vzdělávací potřeby žáka. Při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu zdravotně znevýhodněného žáka je proto důležité vycházet z odborného hodnocení a doporučení školského poradenského zařízení, jehož je žák klientem, případně dalších odborných pracovišť, která se zabývají specializovanými technologiemi pro zdravotně znevýhodněné.

Výrobci prostředků informačních a komunikačních technologií vycházejí vstříc zdravotně znevýhodněným osobám a upravují tyto prostředky pro jejich specifické potřeby. Tělesně a zrakově postiženým lidem je k dispozici široké spektrum hardwarových a softwarových produktů, které usnadňují používání osobního počítače a umožňují jim tak komunikaci se světem, pomáhají jim vzdělávat se i pracovat. V oblasti hardwaru byly vyvinuty pomůcky pro jednodušší ovládání klávesnice počítačů, nahrazení části klávesnice pohybem myši, úpravy ovládání monitorů a nastavení tiskáren, řada přístrojů je nastavována vzdáleně prostřednictvím připojení k síti. Při potížích s používáním standardního rozložení klávesnice se používá rozložení alternativní (např. typu Dvorak). K použití těchto funkcí není zapotřebí žádné zvláštní vybavení. Bylo vyvinuto alternativní vstupní zařízení, jako je jednoduchý vypínač nebo vstupní zařízení ovládané nádechem a výdechem pro osoby, které nemohou používat myš ani klávesnici.

Pro potřebu nevidomých a slabozrakých byla vyvinuta komplexní řešení, která umožňují realizovat vstup i výstup dat pomocí externího zařízení pracujícího s Braillovým písmem, navíc v kombinaci s hlasovým výstupem.

V oblasti softwaru má většina operačních systémů již zabudované usnadňující funkce. Tyto funkce pomohou lidem, kteří mají problémy s používáním klávesnice nebo myši, jsou mírně zrakově postižení, či osobám s poškozeným sluchem. Usnadňující funkce je možné nainstalovat spolu s operačním systémem nebo je lze přidat později z instalačního disku. Vzhled a chování prostředí operačních systémů lze vzhledem k různým omezením zraku a pohybu upravit rovněž pomocí ovládacích panelů a dalších vestavěných funkcí. Patří sem například nastavení barev a velikostí ikon a písma, hlasitosti a chování myši a klávesnice.

Mezi podpůrné aplikace dostupné pro běžné operační systémy patří například:

- programy pro osoby s postižením zraku, které mění barvu informací na obrazovce nebo informace na obrazovce zvětšují;
- programy pro nevidomé nebo osoby, které nemohou číst; tyto programy zprostředkují informace z obrazovky na externí zařízení v Braillově písmu nebo je převádějí do syntetizované řeči;
- programy, které dovolují „psát“ pomocí myši nebo hlasu;
- software, který umožňuje předvídat slova nebo fráze; tento software umožňuje rychlejší zadávání textu s menším počtem úhozů na klávesnici.